Pierwsze murowane zamki konwentualne. Bałga

Kolekcja:	Zamki Krzyżackie rysunki
Muzeum:	Muzeum Orłosia
Właściciel:	orlos52

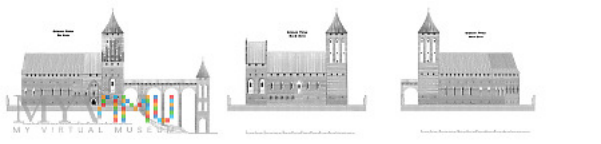

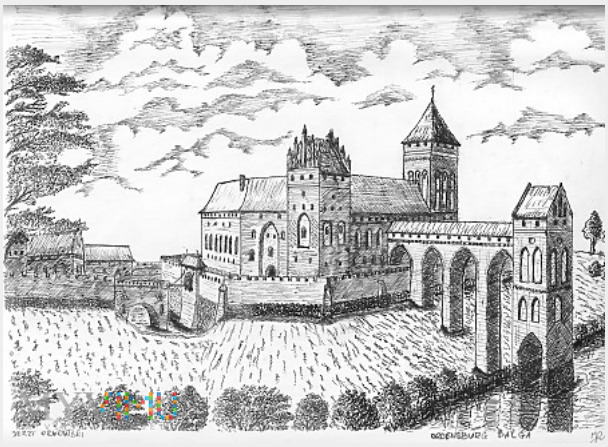

Miejsce pochodzenia:	Rosja
Stan eksponatu:	Bardzo dobry
Opis:	Zamek komturów krzyżackich w Bałdze (ordensburg Balga) , którego budowę należy umieścić w przedziale czasowym miedzy około 1250 a 1290 rokiem, na pierwszy rzut oka wydaje się bardzo podobny do warowni toruńskiej. Jednak po głębszej analizie jego rzutu możemy założyć, iż rozplanowanie pomieszczeń jest zupełnie inne, a nawet nietypowe w stosunku do innych zamków. Proste północno-zachodnie skrzydło odwrotnie niż w Toruniu nie mieściło najważniejszych pomieszczeń, które umiejscowiono w skrzydłach załamaniach pod takim samym, rozwartym kątem. Kaplica zamkowa i refektarz znajdowały się w skrzydle zachodnio-południowym i jest to jedyny znany przykład załamanego pod kątem skrzydła głównego, kapitularz zaś ulokowano w skrzydle wschodnim. Wystrój architektoniczny części reprezentacyjnej był bardzo bogaty, co świadczy o budowie ich pod koniec XIII w i początku XIV w. Ogólny rzut zamku jest jednak dużo wcześniejszy. Charakterystyczny dla zamku był długi ganek, wsparty na wysokich filarach schodzących z wysokiej skarpy do Zalewu Wiślanego, w którym wybudowano smukła wieżę ustępową – dansker. W narożniku północno zachodnim prawdopodobnie znajdował się wysoki bergfried (donżon), który był wkomponowany w bryłę domu głównego. Cały wysoki zamek otaczał obronny parham wokół którego od strony lądu wykopana była sucha fosa. Wygląd całego założenia można było zaliczyć do najciekawszych w całym państwie zakonnym w Prusach. Zamek jako jeden z dwóch po Elblągu oparł się dwóm powstaniom pruskim w XIII w, co wskazuje, że w tym czasie musiał już posiadać wystarczające walory obronne. Nie ma jednoznacznych dowodów na to iż został wybudowany na terenie byłego grodziska pruskiego, gdyż tak naprawdę nie przeprowadzono wystarczających badań archeologicznych, które by to potwierdziły jako pewnik. Rosjanie niby jakieś badania przeprowadzili w latach 1978 i później 1990 i jak to z nimi bywa nie ujawnili wyników, a jak już coś ujawnili to kręcą, że niby badali nie sam zamek , a tereny obok niego i jakieś drewniane elementy grodowe tam jednak znaleźli. Obiekt oparł się Prusom, oparł Litwinom w wieku XIII, nie oparł się Szwedom i później Prusakom, którzy zamek wysoki rozebrali pod koniec XVIIw, a cegłę przeznaczyli na budowaną w tym czasie twierdzę w pobliskiej Piławie. Do dzisiaj ocalały relikty budynku tzw. Domu urzędnika, dużego, z masywną wieżą, którego przeznaczenia tak naprawdę nie ustalono. Przed wojną budynek odrestaurowano wg. Planów C. Stainbrechta, po wojnie Sowieci doprowadzili budowle do ruiny. Dostęp do obiektu z wiadomych przyczyn jest mocno utrudniony, ale podobno nie niemożliwy. Może kiedyś... Rysunki - J. Orłowski i C. Steinbrecht.

	Elewacje na podstawia rysunków Conrada Steinbrechta. Zdjęcie makiety z Internetu.